

Sneeuwtocht

door
François ten Have

SNEEUWTOCHT

door

François ten Have

Tekeningen van Jan Lutz

G. F. Callenbach N.V. - Nijkerk

HOOFDSTUK I

Sneeuwtocht

Wat was die sneeuw scherp in Olga's gezicht! Ze trok haar bontkraag nog wat hoger op en was blij, dat zij zo goed ingepakt was. Als zij recht vooruit keek, prikkelde het overal, waar haar huid maar even bloot kwam. De honden voor de slee joegen wat zij konden en af en toe werden zij nog aangezet door het klappen van de zweep. Heerlijk zo'n tocht, ondanks de scherpe sneeuw!

Zij waren op weg naar het dorp, waar ze het Kerstfeest zouden vieren. Olga's vader was een rijke Laplander, die grote kudden rendieren bezat. 's Zomers gingen ze naar het hoge Noorden, de sneeuw smolt dan weg en er was genoeg te grazen; maar als de zon al lager kwam te staan en de Poolnacht naderde, dan trok de hele troep naar het Zuiden. Niet, dat het daar lekker warm was, er lag ook sneeuw en het kon er ijsig koud zijn, maar de dieren konden er toch nog voedsel vinden. Tegen Kerstmis liet Olga's vader alles achter onder de hoede van een paar knechts en dan kwam het grote feest. Ze gingen weer op reis, met de slee nog Zuidelijker, naar een dorp. Dat is voor kinderen, die de gehele zomer met hun familie door eenzame vlakten zwerven, een hele gebeurtenis!

Ze slapen altijd in tenten, genaaid van rendierenvellen, maar in het dorp komen ze in echte huizen van

hout gemaakt! Ze zien daar een kerk, die prachtig verlicht is. Er is zelfs een winkel, waar je wat kopen kunt! Maar het fijnste vond Olga toch altijd de Kerstfeestviering en toen ze zo door de diepe sneeuwsporen voortvloog, heuvel op, heuvel af, had ze daar haar gedachten bij. Zou het nog dezelfde dominee zijn? Ze was eerst bang voor hem geweest, en ze vond dat vader erg veel durfde door zo maar met hem te gaan praten, maar toen was de dominee naar haar toegekomen en had haar gevraagd, of ze de Kerstboom niet mooi vond en of ze de tractatie lekker vond en toen was alle angst vergeten. Zou ze nu weer wat krijgen? Wat je in de kerk op het Kerstfeest kreeg, was veel lekkerder, dan wat vader in de winkel kocht en het was toch dezelfde koek! Hoe zou dat komen?

Hé, wie liep daar? Ze kwamen net een heuvel af, de honden hoefden niet te trekken, het ging vanzelf. Achter een bosje had ze een man gezien en van zijn woeste gezicht was ze geschrokken. Al haar schone feestdromen waren verdwenen: wat een gezicht had die man! Hij was smerig, zijn kleren waren gerafeld en hingen als voddens om hem heen. Hij was op ski's en werkte zich net tegen de heuvel op, waar zij afkwamen. Wat zou die man daar moeten doen? Jagen? Hij had een geweer over de schouder en een tas om. Toch vond Olga, dat hij er meer als een herder uitzag, zoals haar vader ze ook in dienst had. Hij had niet eens gegroet en dat was iets, wat Olga helemaal niet begrijpen kon. Zij was altijd gewend, dat iemand, die je tegen kwam, bleef staan en een praatje maakte. Zo hoorde het toch? De eenzame Lappen komen te weinig mensen tegen, dan dat ze er een laten voorbijgaan, zonder ze te vragen „waarvandaan en waarheen?” Olga's vader had even omgekeken, met zijn

zweep gezwaaid en toen zag je alleen nog maar zijn rug. Hij zat op de voorste slee met de bagage, op de tweede zaten Olga met haar moeder en op de derde het dienstmeisje met de wieg, waarin de kleine Olaf

sliep. Voor elke slee liepen zes honden, waarvan de voorste de leider was. Dat was een wijze hond die zulk werk al meer gedaan had. Olga kende al hun namen. Wat zou die man hier in de eenzaamheid toch moeten? Wacht, ze zou het eens aan moeder vragen.
„Moeder?”
„Olga?”

„Wie was dat, daarstraks?”

„Bedoel je dien herder met dat geweer?”

„Ja, Moeder, en met die vieze kleren!”

Moeder lachte. „Die zou jij niet graag aan willen hebben, hè?”

Maar toen ze dat gezegd had stond haar gezicht weer ernstig.

„Ja, Olga,” zei ze, „ik heb wel eens meer van dien man gehoord. Hij woont in het dorp en hij staat niet gunstig bekend. Hij drinkt te veel en als hij dronken is, gaat hij vechten. De mensen zijn bang voor hem en blijven liever uit zijn buurt.”

„Maar, maar, dat zal hij toch ook niet leuk vinden, dat niemand zich met hem bemoeien wil?”

„Natuurlijk niet, maar nu doet hij nog veel norser, je hebt toch wel gezien, dat hij ons niet groette?”

Ja, dat had Olga gezien en ze dacht er over na, hoe eenzaam en akelig die man het wel moest hebben. Daar schoot haar iets te binnen.

„Moeder?”

Moeder, die voor haar zat en de slee bestuurde, keek om.

„Wat is er?”

„Zou die man naar de kerk gaan met het Kerstfeest?”

„Ik denk het niet, ik heb hem er tenminste nooit gezien.”

Niet naar het Kerstfeest? Hoe was dat mogelijk! Daar verheugde zij zich nu het hele jaar op en ze wist zeker, dat vader en moeder en het dienstmeisje het ook fijn vonden, ze gingen elk jaar, en die man, die nog wel zo vlak bij, in het dorp woonde, ging niet. Nee, dan was die man toch vast erg slecht.

Terwijl Olga zo nadacht, en daar had ze tijd genoeg voor, want de tocht duurde uren en het praten viel

niet mee, kwam ze op een nieuw idee. Zou ze het moeder vragen?

„Moeder?” En toen moeder omkeek: „Zou die man wel weten wat Kerstfeest is? Als zijn moeder het hem nooit verteld heeft, hoe kan hij het dan weten? Want als hij het weet, gaat hij vast wel naar de kerk.”

Moeder moest lachen om de wijsheid van haar dochter. Alsof ieder, die weet wat Kerstfeest voor de mensen betekent, het viert ook! Maar dat kon ze bij deze snelheid toch niet uitleggen en ze zei dan ook:

„Olga, dat zal ik je straks wel vertellen! Wacht maar, tot we er zijn.”

Olga begreep wel, waarom moeder niet verder wou praten. Het sturen van de slee is een moeilijk werk, zij moest het later ook kunnen. Eigenlijk vond ze het klappen met de zweep het lastigste. Thuis had ze het vaak geprobeerd, maar de lange zweep sloeg om haar benen inplaats van te klappen!

Ze zweeg dus maar verder.

Lang stilzitten kon ze niet. Wat zou Olaf in zijn wieg doen? Hij slaapt vast wel. Zou Ingrid de gordijntjes wel goed dichtgedaan hebben? Op zo'n tocht zat de baby helemaal ingepakt in een kleine reiswieg, die lekker warm was. Olaf is nog nooit naar het Kerstfeest geweest, dacht ze, maar hij zal nu ook wel niet mee mogen. Verbeeld je, dat hij begint te huilen! Of te kraaien. O, dat doet hij vast, als hij al die lichtjes ziet. Ik wou, dat ik eens heel eventjes in de wieg kon gluren, hij zou vast gaan lachen! En dan zie je net zijn ene tand. Verlangend keek ze om en lachte eens tegen Ingrid. Ze wilde haar wel wat toeroepen, maar dat ging niet, haar woorden bereikten de achterste slee toch niet. Nu, ja, over een uurtje waren ze er.

HOOFDSTUK II

Wolven

Terwijl Olga zo met zichzelf bezig was, had ze er niet op gelet, dat eerst haar vader, en daarna ook haar moeder, af en toe omkeken. Nu deden ze dat wel meer, om te zien, of alles goed ging, maar dan lachten ze meestal tegen elkaar, zoals Olga ook tegen Ingrid gedaan had. Nu stond echter hun gezicht helemaal niet naar lachen en toen Olga eindelijk merkte, dat er wat bizonders aan de hand was, zag ze tot haar grote schrik, hoe bezorgd haar ouders er uit zagen.

Ze keek ook eens om, maar kon niet ontdekken, wat het wel kon zijn. Alleen gingen de zwepen vaker de lucht in en liepen de honden hoe langer hoe harder. Het sneeuwde niet meer.

„Wat is er, Moeder?”

Maar moeder gaf geen antwoord. Olga was een kind van het Noorden en begreep: er dreigde gevaar. Dat gevaar kon alleen maar zijn: wolven. Als in de koude wintermaanden voor die rovers op de vlakten en in de bossen niets meer te vinden is, dan trekken zij op de dorpen af en zoeken de wegen van de mensen op. Wee den eenzamen reiziger, hij wordt hun prooi. Ze komen in grote troepen, hun bloeddorstigheid kent geen grenzen. De oude en zwakke dieren worden achtergelaten, desnoods verslonden, als ze erge honger hebben. Eerst sluipen ze 's nachts rond, maar naarmate het voedsel schraller wordt, worden ze brutaler en komen ook overdag.

De winter was tot nu toe zeer streng geweest en Olga had al verschillende keren gehoord, dat er wolven gezien waren. Bij het begin van hun tocht had ze er wel

aan gedacht, maar door het vooruitzicht van de heerlijke dingen, die haar te wachten stonden, was ze helemaal vergeten, dat het wel eens kon gebeuren, dat ze nooit in de kerk kwam!

Olga keek nu ook voortdurend om en toen ze bovenop een heuvel kwamen, zag ze heel in de verte een zwarte stip hun spoor volgen. Dat waren ze! Zouden er veel zijn en wie konden het hardst lopen, de wolven of de honden? De strijd was wel ongelijk, want de honden moesten drie sleden meetrokken en de wolven werden door hun honger gedreven.

„O, Moeder, ze komen dichterbij!”

Olga had de zwarte stip zien groeien tot ze duidelijk een golvende massa onderscheiden kon. Moeder zei niets, maar klapte onophoudelijk met de zweep. De honden hadden dat niet meer nodig, want ze hadden allang begrepen, dat het om hun leven ging. Ze liepen met grote sprongen, hun dik behaarde lijven stonden gespannen in het tuig. Hun tong uit de bek. Oren in hun nek. Ze blaften niet, maar in hun ogen lag de angst.

Olga maakte een vreselijke tijd door. Wat kon ze doen? Niets.

Ze moest maar stil zitten en afwachten. Als ze zelf moest lopen was ze zeker verloren. Had ze maar een geweer! Vader had er een! Maar ze begreep zelf het nutteloze van dat geweer; als vader één wolf doodschoot, bleven er nog wel twintig over! Bovendien zat vader op de voorste slee en ieder ogenblik vertraging zou noodlottig zijn.

Toen ze dit overdacht had, ontdekte ze ineens de vreselijke waarheid. Als de wolven hen zouden inhalen, zouden Ingrid en Olaf de eerste slachtoffers zijn! Zij reden achteraan en hadden niets om zich te verweren.

Ze durfde haast niet meer om te kijken. Zouden ze nog dichterbij gekomen zijn? Wie zou het winnen? Voorzichtig tuurde ze achterom. Ze gilte het uit. Daar waren ze, al heel dicht bij. Duidelijk kon ze de dieren zien, zij maakten ook geen geluid, het leek wel, of hun poten de grond niet raakten, of hun lichamen zo maar voortgolfden.

„Moeder, vooruit toch!”

Maar moeder zei niets, ze zag erg bleek. Af en toe keek ze naar hun vervolgers. Ze vuurde de honden aan, noemde hun namen, maar de arme beesten deden al hun best en konden niet harder.

„Hoe lang zou deze dolle rit nog duren? Wanneer zijn we in het dorp?” Olga vroeg het aan haar moeder, maar die hoorde het niet. Ze keek gespannen naar haar man, want die had zijn geweer opgepakt. Hij draaide zich half om op zijn voortvliegende slee en toen zij in een bocht van de weg kwamen, richtte hij op de wolven. Nu kon hij tenminste zijn eigen kinderen niet raken en op een gunstig ogenblik schoot hij. Olga hoorde de kogel fluiten en keek onmiddellijk of het raak was geweest. Ja, dat was het. De voorste en grootste wolf was gevallen. Verschrikt bleven de andere achter en toen ze zagen, dat hun kameraad dodelijk gewond was, stortten ze zich op hem, om hem te verslinden! Met nijdig geblaf en hevig vechtend verscheurden zij hun prooi en wat beenderen en bloed en vertrapte sneeuw gaven de plaats aan waar hij getroffen was.

Op de sleden had iedereen een zucht van verlichting geslaakt. Eventjes rust! Niet, dat nu de honden langzamer gingen lopen, maar de afstand tussen wolven en mensen was een belangrijk stuk groter geworden.

„Moeder, zouden we het halen?” vroeg Olga.

Nu gaf moeder antwoord. „Ik weet het niet, kind, het is nog zo ver!” Meteen keek ze weer voor zich: want de wolven waren met hun maaltijd klaar en hadden hun achtervolging hervat. Ze liepen wat ze konden om de verloren afstand in te halen. Het leek wel, of, nu ze eenmaal bloed geproefd hadden, niets hen weerhouden kon om nog meer te eten. Ze vlogen voort.

Olga had haar ogen dicht gedaan. Ze durfde niet meer te kijken. Wat moest ze beginnen, als Ingrid en Olaf achter moesten blijven? Hoe was redding mogelijk? Wat had moeder haar ook zo vaak weer verteld? Er was maar één Helper in de nood en dat was God. Zou ze bidden? Ze kon haar handen niet vouwen, want daarmee hield ze zich stevig vast. Maar ze begreep, dat de Heer haar zo ook wel horen kon. En daarom bad ze stil voor zich heen. Het was geen mooi gebed, het bestond alleen maar uit de woorden: „Heer, maak dat we er gauw zijn! Amen.” Maar ze had het met haar

gehele hart gebeden en ze voelde zich weer een beetje minder bezorgd. Zou de Heer haar gebed verhoren? Dat gebeurde lang niet altijd! Wat had Jezus in Gethsemané ook weer gebeden: „Niet mijn wil, maar Uw wil geschiede.” Moest ze dit ook zeggen? Maar God kon toch niet willen, dat haar lieve broertje door de wolven opgegeten werd? O, wat was dat moeilijk! Het arme kind had niet veel tijd meer, om verder te denken. Ze hoorde achter zich een harde gil en met een schok keek ze om. De wolven waren vlak achter Ingrid! Die sloeg met de zweep wat zij kon, maar de afstand werd toch kleiner.

„Vader, schiet dan toch! Vader! Vader! Schiet!”

Ze waren vlak bij een bocht en tot zolang moesten ze wachten. Haar vader had het geweer al klaar en toen hij zijn kans kreeg, schoot hij. Weer floot de kogel langs Olga heen, maar toen zij omkeek, zag ze, dat vader gemist had. De wolven leken er wel door aangevuurd. Ze waren nu naast de achterste slee gekomen en Olga begreep, dat ze het 't eerst op de honden gemunt hadden. Weer schoot haar vader en nu trof hij een der achterste dieren. Jankend bleef die achter, maar de andere lieten zich nu niet meer ophouden en stortten zich op de voorste honden. . . .

De slee maakte een grote zwaai en kantelde. Het laatste wat Olga er van zag was een hoop vechtende beesten en het wiegje, dat van de heuvel gleed.

Waarom stopte vader niet? „Moeder, Olaf!”

Maar vader en moeder hadden geen ogenblik gearzeld. Beiden hadden ze de vreselijke beslissing moeten nemen, die hun verstand hun voorschreef: wachten, helpen, schieten, het zou allemaal vertraging geven: wilden zij Olga redden, dan moesten zij voort, voort, altijd voort, van de wolven vandaan. Door de

dood van Ingrid en Olaf hadden zij een kans het leven te behouden. Het lukte, uitgeput bereikten ze na een half uur het dorp. Van Olga's feeststemming was niets meer over. De Heer had haar gebed niet verhoord! Ze wist niet, wat ze beginnen moest.

HOOFDSTUK III

De herder

Wibo, de man met het woeste gezicht, dien Olga gezien had, was inderdaad een herder. Hij was gaan jagen maar had nog niets gevangen, toen de drie sleden voorbijjoegen. Van de wolven had hij tot op dat ogenblik ook nog niets gezien en hun spoor in de sneeuw was hij niet voorbijgekomen.

Hij skide rustig door, teleurgesteld, dat al zijn moeite vergeefs geweest was. Spoedig na de ontmoeting besloot hij òm te keren, voor vandaag was het toch niets gedaan, vond hij. Hij zou de weg van de sleden maar volgen, die was de kortste. Wibo haastte zich niet, waarom zou hij ook? Er was toch niemand, die op hem wachtte. Hij moest zelf voor alles zorgen, kookte zijn eigen potje, verstelde zijn goed, waste het een enkele keer en ging, als hij even kon, uit jagen. Hij verdiende zijn geld met af en toe op de kudden van de dorpeelingen te passen, maar een breed bestaan was het niet. Olga's moeder had gelijk gehad, hij dronk wel eens meer dan goed voor hem was en dan kwam zijn vechtlustige aard boven. Als hij met zijn mes begon te zwaaien, maakten de meeste mensen, dat zij uit zijn buurt kwamen, er liepen er al een paar rond met een rood litteken. Hij was dan ook niet geliefd en hij

werd nors en onvriendelijk. Op de jacht voelde hij zich het gelukkigst, dan had hij met geen mens te maken.

Vandaag was hij echter in een sombere bui. Niet alleen omdat hij niets geschoten had, maar ook, omdat het Kerstfeest naderde.

Dan voelde hij zijn eenzaamheid dubbel. Vroeger, toen zijn ouders nog leefden, was hij ook geregeld naar de kerk gegaan, had hij ook van de Kerstboom genoten, maar dat was allemaal al zo lang geleden. Hij lachte bitter, als hij er aan dacht. Wat onverschillig was hij voor die dingen geworden! Onzin, dat sentimentele gedoe bij de Kerstboom. Wat moest hij naar brandende kaarsjes kijken? Verbeeld je, dat hij vanavond in de kerk verscheen, wat zouden ze kijken! Wibo in de kerk! Hij zou niet eens een plaats krijgen. Misschien gooiden ze hem er wel uit! . . .

Zouden ze dat wel doen? De kerk was toch juist de plaats, waar je nooit verjaagd werd? Wie kon hem wat maken, als hij nuchter binnenstapte? En wie lachen durfde zou hij vanavond na afloop wel krijgen! Ha, wat haal ik mij nu voor onzin in mijn hoofd? Eerst naar de kerk en dan vechten? Wibo lachte voor zich heen. Hij begon zeker oud te worden.

Toch liet de gedachte hem niet los, hoe hij er zich ook tegen verzette. Hij haalde zich allerlei dingen voor de geest, waarom hij niet moest gaan, maar steeds, als hij zichzelf voor een ouden slappeling had uitgemaakt, zei hij: „En wie zal mij wat maken? Waarom zou ik ook niet weer eens Kerstfeest vieren?”

Wat een gek spoor! Je kon merken, dat hij had lopen suffen. Toen hij jong was, was hem dit zeker niet ontgaan.

Wat. . . ., dat was van wolven! Die hadden de sleden

gevolgd! Hoeveel waren het er wel geweest? Niet te tellen, zeker wel twintig. Hm, hij zat liever niet op die sleden, de wolven haalden ze wel in. Wie zaten er ook weer op? Een rijke boer uit het Noorden waarschijnlijk, die met Kerstmis naar het dorp kwam. Zou hij eens gaan kijken? Niks hoor, veel te gevaarlijk! Wat moest hij met zijn ene geweer tegen twintig wolven beginnen? Bovendien, wat had hij met die mensen te maken? Hadden ze zich van hem ooit wat aange trokken? Toen ze hem zagen, hadden ze waarschijnlijk hun neus voor hem opgetrokken! Zo'n vieze schooier! Neen, hij zou maar maken, dat hij gauw thuis kwam en de wolven uit de buurt bleef.

Toch wilde Wibo niet te grote omweg maken en zo trok hij voorzichtig voort. Eerst kwam hij voorbij de plek waar de sneeuw vertrapt was en rood gekleurd, maar zijn ervaren oog zag al gauw, dat de wolven een van hun soortgenoten hadden verslonden en hij begreep, dat de boer op de slee, zoals hij hem noemde, geschoten had. Dat gaf hem een beetje respect voor dien man, want een goed schot kon hij waarderen. Het viel niet mee, van een snel rijdende slee af raak te schieten. Wat hadden de wolven gedaan? Het spoor gevolgd. Ze waren dus weer achter de sleden aange trokken! Hm, zou hij er ook achteraan gaan? Even stond hij met zichzelf in beraad, ondanks alles was hij nieuwsgierig. Maar verstandig was het zeker niet! Twintig hongerige wolven, die nog bloed geproefd hadden bovendien! Hij besloot voorzichtig verder te skiën. Als hij een heuvel opgeklommen was, liet hij zich niet onmiddellijk in de diepte glijden, maar tuurde eerst over de rand, of het er wel veilig was. En zo zag hij op een ogenblik, nadat hij al een hele tijd onderweg was, de treurige overblijfselen van de laatste

slee. Wolven waren er niet meer te bekennen, maar aan Ingrids kleren zag hij, dat het nu niet zo onschuldig afgelopen was als de vorige keer.

Wat was dat?

Wat hoorde hij daar?

Wibo had zich laten vallen achter een struik en loerde rond. Zo'n gek geluid had hij op de vlakte nog nooit gehoord. Het leek wel, of er een kind lag te huilen! Hij luisterde scherp. Wat kon dat toch zijn? Een kind in deze eenzaamheid? Wat moest het anders zijn? Een gewonde wolf? Dat kon, die man had er al een geraakt! Hij kroop voorzichtig op het geluid af, maar nauwelijks was hij een klein stukje gevorderd of hij maakte zich zo klein mogelijk en greep naar zijn geweer. Een grote wolf snuffelde tegenover hem in de sneeuw rond.

Gelukkig, dat de wind hiernaar toe is, dacht Wibo. Nu kan hij mij niet ruiken. Behoedzaam keek hij even rond. Zouden er nog meer wolven achtergebleven zijn? Dat had hij nu van zijn naastenliefde, wie weet, hoe lelijk hij in de val zat!

Doodstil bleef hij liggen. De wolf scheen iets te zoeken. Hij had ook dat geluid gehoord en hoe langer Wibo het hoorde, des te meer was hij er van overtuigd, dat het van een kind afkomstig moest zijn. Dat kon gevaarlijk worden! Waar was dat wicht?

Plotseling liep de wolf op een drafje de heuvel af en bleef bij een kale den staan. Daar stond een wiegje, rechtop of het er zo was neergezet. Het zou nog verder gegleden zijn, als het denneboompje er niet gestaan had. De wolf naderde het voorzichtig, rook er aan en stak toen zijn snuit tussen de gordijntjes. . . .

Op dat ogenblik schoot Wibo en het dier viel op zijn zij. Snel keek hij rond. Als er andere wolven in de

buurt waren, moest hij het nu merken. Maar toen alles stil bleef, stond hij op en ging naar de wieg toe. Wat een kabaal maakte dat kind! Hij gluurde eens tussen de gordijntjes door. De baby hield op met huilen, snik-

te nog wat na, en begon toen vriendelijk te lachen. Wibbo wist niet, hoe hij het had. Dat was hem in geen jaren overkomen, dat een kind tegen hem lachte. Als hij door het dorp ging, liepen ze meestal bang weg en de grotere jongens riepen hem wel eens een scheldwoord achterna. Hij draaide zich dan woest om en

dreigde ze met zijn vuist, maar ze zorgden wel, dat ze uit de buurt bleven. Hij voelde zich wonderlijk ontroerd. Zou hij vroeger ook zo gelachen hebben? Zijn ouders waren rijk geweest. Hij had ook in zo'n mooie wieg gelegen. Dat kind was natuurlijk de dood ontsnapt, omdat de wieg de heuvel afgegleden was en als hij niet op tijd gekomen was. . . .

Wonderlijk, dat hij, de woesteling, de bullebak, een kind gered had. Zou dat wat betekenen? Hij had toch al zulke rare gedachten gehad, straks. Daar stond hij nu, een herder met een kind. Waar had hij dat meer gehoord? Een herder met een kind?

Ach, wat stond hij weer te suffen! Hij kon hier toch niet blijven staan? Dat joch moest eten hebben. Hij pakte de kleine reiswieg onder zijn arm en ging langzaam verder. Het duurde lang voor hij zijn tent bereikt had en toen hij er eindelijk was, voelde hij zich doodmoe. Wat voor eten moest hij klaarmaken? Het kind was weer gaan schreeuwen, het had natuurlijk razende honger. Hij ook wel, maar dat geschreeuw maakte hem zenuwachtig. Verbeeld je, dat er iemand zijn tent voorbijkwam, wat zouden ze lachen! De oude Wibo met een baby! Hij zou geen rustige minuut meer hebben. Wat zouden ze hem plagen! Dunne pap van rendiermelk zou vast wel goed zijn. Toen het klaar was ging hij het kind zitten voeren. Erg onhandig met zijn grote lepel, die hij maar eens goed afgeveegd had. Eerst morste hij voortdurend, de happen waren veel te groot, maar al gauw kreeg hij de slag te pakken. Toen de jongen genoeg had, legde hij hem behoedzaam in de wieg terug, dekte hem zo goed en zo kwaad als het ging toe en zette hem in de hoek van zijn tent. Ziezo, dat was dat.

Hij stak een pijp op en ging zitten op een oude boom-

stronk, die als stoel dienst deed. Hij moest denken. Waar moet ik dat kind heenbrengen?

„Houd het!” fluisterde een stem binnen in hem.

Met een schok ging hij rechtop zitten. Dat kind houden? Dan waren zijn eenzame dagen voorbij. Dan had hij ook een zoon! Hoe vaak had hij er zijn burenen niet om benijd. Na het werk gingen zij naar huis, naar hun gezin, hun eten stond klaar en het was er gezellig. Hij trok naar zijn lege tent, was het een wonder, dat hij de herberg opzocht? De jongen hier houden, het was een idee. Aan de moeilijkheden van de verzorging dacht hij niet, hij zag alleen maar het feit, dat zijn eenzaamheid voorbij was. Hij had altijd zelf zijn eten klaargemaakt, hij zou er zich wel doorheen slaan.

Maar die ouders! Er waren drie sleden geweest en één was verongelukt. Op de weg terug had hij niets bijzonders ontdekt, waarschijnlijk waren ze dus veilig aangekomen. Ze dachten natuurlijk, dat het kind ook opgegeten was. Hij had vrij spel! De dorpingen maakte hij wel wat wijs.

Zo dacht hij en rookte het ene pijpje na het andere. Het begon donker te worden en overal in het dorp waren de lichten al aangestoken. Morgen was het eerste Kerstdag, dan was er rust en 's avonds werd het grote Kerstfeest in het mooie dorpskerkje gevierd. Zou hij er nog heengaan? Waarover had hij zich onderweg toch ook weer zo druk gemaakt? Opeens stond het hem weer helder voor de geest. Hij zou gaan, en wie om hem lachte, kreeg later met hem te maken. En daarna, toen hij het kind gevonden had, moest hij steeds weer denken: een herder met een kind! Hij zou maar naar bed gaan, als hij wat gegeten had.

Zachtjes, zonder licht te maken, maakte hij zijn eten

klaar. Keek buiten of alles in orde was en ging naar bed.

Hij kon de slaap niet vatten. Hij wist nu plotseling waar hij dat meer gehoord had: een herder met een kind. Dat was in de kerk geweest: de herders met het kindeke. Het was de Kerstgeschiedenis, waaraan hij voortdurend gedacht had, zonder dat hij het goed wist. Jezus was op aarde gekomen, niet in een prachtig paleis, maar in een stal, liggende in een kribbe. De herders kwamen, om hem te aanbidden. Hij was ook een herder, zijn tent leek wel een stal, en een kind lag in een wieg, die wel een krib kon zijn. Maar een aanbeddende herder van Jezus was hij niet. Geen denken aan. Hij ging dit kind aan zijn ouders ontroven, hij ging ze voor hun leven bedroeven. Mocht hij dat wel doen? Moest hij het jongetje toch maar niet wegbrengen?

En zo met zichzelf vechtend, viel hij eindelijk in slaap.

HOOFDSTUK IV

Het Kerstfeest

O lga's ogen waren rood van het huilen. Zehad geen tranen. Haar vader en moeder zagen erg wit en hun gezicht stond strak, maar ze hadden geen traan gelaten. Ze konden nog niet goed beseffen, welke slag hun getroffen had en ze vonden gelukkig afleiding in alles, wat er te doen viel. Ze moesten de kennissen opzoeken waar ze zouden logeren, ze moesten de bagage uitpakken, de honden verzorgen en nog veel dingen meer. De dorpelingen stonden verslagen, toen zij het treurige verhaal hoorden; de wolven waren zo dicht

bij deze winter nog niet gezien. 's Avonds kwamen er velen op bezoek, maar Olga voelde wel: al die mensen kunnen ons Olaf en Ingrid toch niet teruggeven.

O, als ze er aan dacht, dat ze nu nooit meer even om het hoekje van de wieg kon gluren en het lachende snuitje van haar broertje zien. Dat zij hem nooit meer zou horen kraaien of huilen. Als haar dit te binnen schoot begon zij bijna weer te huilen, zij ging dan maar vlug naar moeder toe en hielp haar en probeerde heel lief te zijn. Zij moest zich goedhouden, om het voor haar niet nog moeilijker te maken.

Zouden ze nog naar het Kerstfeest gaan? Ze durfde het niet te vragen. Was het niet verkeerd, om naar al die prettige dingen te verlangen, terwijl ze zo iets vreselijks meegemaakt hadden? Eerst dacht ze, dat ze er helemaal geen zin in zou hebben, maar toen de volgende avond de mensen naar de kerk trokken, netjes aangekleed, het kerkboek, met goud versierd, in hun hand, had ze het bijna gevraagd. Bijtijds hield ze zich in, anders zou moeder denken, dat ze zich nergens wat van aan trok. Haar vader had echter haar verlangend gezicht gezien en vroeg: „Olga, wil je erg graag?”

„Ja, Vader, maar. . . .” Ze durfde haar zin niet af te maken. Vader keek moeder aan en die zei:

„Och, ja, laten we maar gaan.” Ze zag er moe uit. Vlug trok Olga haar bontjasje aan en toen haar ouders ook klaar waren, gingen ze.

Ze voegden zich bij de andere kerkgangers. Als Olga's gedachten niet zo bij Olaf en Kerstfeest geweest waren, had ze gezien, hoe schilderachtig de optocht was. Het kerkje lag op een heuvel, de weg slingerde zich omhoog en tegen de witte sneeuw staken de kleurige klederen der dorpelingen mooi af.

De kerk was al verlicht en door de hoge ramen zag

Olga de Kerstboom staan. Toen ze binnenkwamen werd er gauw een plaats voor ze gemaakt in een van de zijbanken. Hier kon Olga de gehele kerk overzien en ze genoot van dit, voor haar zo wondere gezicht. De mensen hadden allemaal hun eigen plaatsen. Wat zou ze graag willen, dat ze hier ook iedere Zondag kwam! Welke plaats zou ze dan het liefste hebben? Terwijl

ze er over nadacht, begon het orgel zachtjes te spelen, wat was dat prachtig! Zo iets hoorde ze nooit daarbuiten en ze vergat er alle verdriet door.

Toen kwam enige minuten later de dominee binnen en konden ze beginnen. Met haar gehele hart was Olga bij de dienst. Ze had het al een paar keer meegemaakt, maar 't was elk jaar nieuw. Ze wist precies wanneer er gezongen en gebeden en gesproken werd. Heel zachtjes probeerde ze mee te zingen, want van haar

moeder had ze de verzen geleerd. In zijn gebed dacht de dominee ook aan Olga's ouders, hoe ze geleden hadden. Hij vroeg of de Heer hen wilde troosten en toen zei hij: „... leer hen en ons het woord van Uw Zoon nazeggen: Uw wil geschiede.”

Een schok ging door Olga heen, dat had zij niet gebeden, dat had zij nog niet geleerd! Zij begreep wel, uit de woorden van den dominee, dat God ons gebed niet altijd verhoort en dat wij Zijn bedoeling daarmee nooit kunnen doorgronden. Ze bad nu stil voor zich heen: „O, Heer, wil mij dat ook leren!”

Toen de predikant „Amen” had gezegd was het doodstil in de kerk en Olga merkte, dat veel mensen huilten. Ze keek tersluiks naar haar moeder, die keek voor zich en vader ook.

Vol aandacht luisterde de gemeente naar de aloude Kerstgeschiedenis. Wat was dat mooi!

Nu gingen ze weer zingen. Toen Olga het vers had opgezocht, keek ze de kerk eens rond en zo dwaalden haar ogen ook naar de deur. Hè, daar komt nog iemand binnen. Wat heeft hij onder zijn arm? Dien man heb ik meer gezien, dacht ze en meteen wist ze het, de man met het woeste gezicht! Moeder dacht nog wel, dat hij niet op het Kerstfeest zou komen. Hij was laat, het was bijna afgelopen. Hij zag er nu niet zo woest uit. 't Was net, of hij bang was.

Net voor de organist het lied inzette gaf ze een luide gil.

„Moeder, onze wieg!”

Ze stond op en holde de kerk door. De mensen keken verschrikt om. Wibo herkende haar en midden in het pad gaf hij haar, plechtig haast, de wieg over. Met één blik had Olga gezien, dat Olaf er in lag, toen nam moeder het kind al over.

Verlegen en verrast liepen ze beiden naar hun plaats terug. Ze vergaten Wibo. Die stond even te dralen, waar moest hij nu heen? Olga's vader wenkte hem en of hij wilde of niet, hij moest vooraan komen zitten. Daar zat hij, met zijn muts in zijn handen. Niemand wist, wat er in hem omgegaan was en niemand zou het ooit weten, behalve God, die zijn overwinning gezien had.

Nu kon de gemeente eindelijk zingen en diep ontroerd stemde ieder in met de engelenzang: „Ere zij God!...”

